

SHAXSIY KOMPYUTER ARXITEKTURASI VA OFIS JIHOZLARIGA TEXNIK XIZMAT KO'RSATISH

Axmadjonova Iroda Ulug'bekovna

Xonobod shahar kasb-hunar maktabi ishlab chiqarish ta'lim ustasi.

Shaxsiy kompyuterlarni ishga tayyorlash va BIOSni sozlash.

1 BIOS interfeysi va menejmenti haqida

- 2 Asosiy sozlamalar
- 3 Kengaytirilgan sozlamalar
- 4 Xavfsizlik va barqarorlik sozlamalari
- 5 Parol sozlamalari

BIOS interfeysi va menejmenti haqida

BIOS-ning aksariyat versiyalari interfeysi (eng zamonaviylaridan tashqari) ibtidoiy grafik qobiqni ifodalaydi, unda bir nechta menyu elementlari mavjud bo'lib, ulardan siz allaqachon sozlangan parametrlarga ega boshqa ekranga o'tishingiz mumkin. Masalan, menyu elementi "Boot" foydalanuvchiga kompyuterning yuklanishidagi tarqatish ustuvorligi parametrlarini ochadi, ya'ni siz kompyuter yuklanadigan qurilmani tanlashingiz mumkin.

Bozorda 3 ta BIOS ishlab chiqaruvchisi mavjud va ularning har biri sezilarli darajada boshqacha interfeysga ega bo'lishi mumkin. Masalan, AMI (American Megatrends Inc.) yuqori menyuga ega:

Feniks va mukofotning ba'zi versiyalarida, paragrafning barcha elementlari asosiy sahifada ustunlar shaklida joylashgan.

Bundan tashqari, ishlab chiqaruvchiga qarab, ba'zi elementlar va parametrlarning nomlari farq qilishi mumkin, garchi ular bir xil ma'noga ega.

Nuqtalar orasidagi barcha harakatlar strelka tugmalari yordamida amalga oshiriladi va tanlov yordamida amalga oshiriladi.

Ba'zi bir ishlab chiqaruvchilar hatto BIOS interfeysida maxsus kalit so'zni yaratadilar, unda qaysi kalit nima uchun javob berishi aytiladi. UEFI (eng zamonaviy BIOS turi) yanada rivojlangan foydalanuvchi interfeysiga ega, kompyuter sichqonchasi yordamida boshqarish, shuningdek ba'zi elementlarni rus tiliga tarjima qilish imkoniyati mavjud (ikkinchisi juda kam uchraydi).

Asosiy sozlamalar

Asosiy sozlamalar qatoriga vaqt, sana, kompyuterni yuklash ustuvorligi, xotira, qattiq disk va drayvlar uchun turli xil sozlamalar kiradi. Agar siz hozirgina kompyuterni yig'gan bo'lsangiz, ushbu parametrlarni sozlashingiz kerak.

Ular bo'limda bo'ladi "*Asosiy*", "*Standart CMOS xususiyatlari*" va "*Boot*". Shuni esda tutish kerakki, ishlab chiqaruvchiga qarab nomlar farq qilishi mumkin. Birinchidan, ushbu ko'rsatma bo'yicha sana va vaqtni belgilang:

1. Bo'limda "*Asosiy*" toping "*Tizim vaqti*"ni tanlang va ustiga bosing *Kirish* o'zgartirishlar kiritish. Vaqtni belgilang. BIOS-da boshqa ishlab chiqaruvchidan parametr "*Tizim vaqti*" shunchaki chaqirilishi mumkin "*Vaqt*" va bo'limda bo'ling "*Standart CMOS xususiyatlari*".
2. Siz xurmo bilan xuddi shunday qilishingiz kerak. Ichida "*Asosiy*" toping "*Tizim sanasi*" va maqbul qiymatni belgilang. Agar sizda boshqa dasturchi bo'lsa, unda sana sozlamalarini bo'limga

qarang "*Standart CMOS xususiyatlari*", sizga kerak bo'lgan parametrlar oddiygina chaqirilishi kerak "*Sana*".

Endi siz qattiq disk va drayverlarga ustuvorlik berishingiz kerak. Ba'zan, agar siz buni qilmasangiz, tizim shunchaki ishga tushmaydi. Barcha kerakli parametrlar bo'limda joylashgan "*Asosiy*" yoki "*Standart CMOS xususiyatlari*" (BIOS versiyasiga qarab). Award / Phoenix BIOS misolida qadam-baqadam ko'rsatma quyidagicha:

1. Nuqtalarga e'tibor berib *IDE boshlang'ich ustasi / qul* va "*IDE o'rta ustasi, qul*". U erda siz qattiq disklarni sozlashingiz kerak, agar ularning hajmi 504 MB dan oshsa. Ok tugmachalari yordamida ushbu elementlardan birini tanlang va bosib *Kirish* kengaytirilgan sozlamalarga o'tish uchun.

2. Qarama-qarshi parametrlar "*IDE HDD avtomatik aniqlash*" afzal qilib qo'yib "*Yoqish*", chunki u avtomatik ravishda rivojlangan disk sozlamalarini o'rnatishga javobgardir. Siz ularni o'zingiz o'rnatishingiz mumkin, ammo buning uchun silindrlarning soni, inqiloblar va hokazolarni bilib olishingiz kerak bo'ladi. Agar ulardan biri noto'g'ri bo'lsa, disk umuman ishlamaydi, shuning uchun ushbu sozlamalarni tizimga ishonib topshirish yaxshidir.

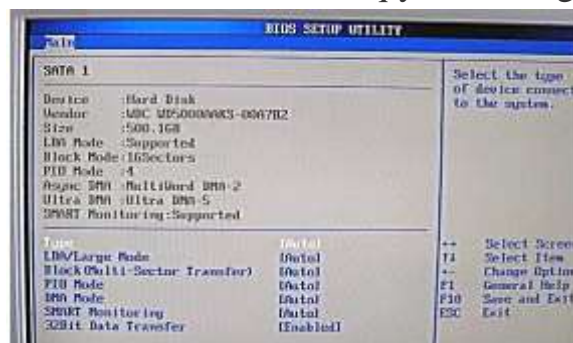
3. Xuddi shunday, siz 1-bosqichdan boshlab yana bir nuqta bilan shug'ullanishingiz kerak.

Shunga o'xshash sozlamalar AMI BIOS foydalanuvchilari uchun ham amalga oshirilishi kerak, faqatgina bu yerda SATA parametrlari o'zgaradi. Ishlash uchun ushbu qo'llanmani ishlatting:

1. Ichida "Asosiy" chaqirilgan narsalarga e'tibor bering "SATA (raqam)". Hammasi bo'lib, sizning kompyuteringiz qo'llab-quvvatlaydigan qattiq disklar mavjud. Butun ko'rsatma namunadir. "SATA 1" - ushbu elementni tanlang va bosing. Agar sizda bir nechta narsalar bo'lsa "SATA", keyin har bir element bilan quyida bajarilishi kerak bo'lgan barcha qadamlar.

2. Konfiguratsiya qilinadigan birinchi parametr. Agar siz qattiq diskning ulanish turini bilmasangiz, unda buning o'rniga qiymat qo'ying "Avtomatik" va tizim uni o'zi belgilaydi.
3. Ga boring "LBA katta rejimi". Ushbu parametr hajmi 500 MB dan ortiq bo'lgan ishlaydigan diskni ishlash qobiliyatiga javob beradi, shuning uchun uning teskarisini qo'yganingizga ishonch hosil qiling "Avtomatik".
4. Boshqa sozlamalar "32 bit ma'lumot uzatish" qiymati ustiga qo'yish "Avtomatik".
5. Qarama-qarshi "32 bit ma'lumot uzatish" qiymatni belgilash kerak "Yoqilgan".

AMI BIOS foydalanuvchilari standart sozlamalarni shu bilan yakunlashlari mumkin, ammo Award va Phoenix dasturchilarida foydalanuvchi ishtirokini talab qiladigan qo'shimcha ma'lumotlar mavjud. Ularning barchasi bo'limda. "Standart CMOS xususiyatlari". Mana, ularning ro'yxati:

1. "A haydash" va "B haydovchisi" - Ushbu narsalar drayverlarning ishlashi uchun javobgardir. Agar dizaynda hech kim bo'lmasa, u holda ikkala nuqta

qarama-qarshi bo'lsa, siz qiymat qo'yishingiz kerak *"Hech biri"*. Agar drayvlar bo'lsa, unda siz drayver turini tanlashingiz kerak, shuning uchun oldindan kompyuteringizning barcha xususiyatlarini batafsil o'rganish tavsiya etiladi;

2. *"Tugatish"* - biron bir xato aniqlanganda OT yuklanishini to'xtatish uchun javobgardir. Qiymatni belgilash tavsiya etiladi *"Xatolar yo'q"* bunda kompyuter jiddiy xatolarni aniqlasa, uning ishi to'xtatilmaydi. Ikkinchisi haqida barcha ma'lumotlar ekranda ko'rinadi.

Ushbu standart sozlash tugallanishi mumkin. Odatda ushbu elementlarning yarmi sizga kerakli qiymatlarga ega bo'ladi.

Kengaytirilgan sozlamalar

Bu safar barcha sozlamalar bo'limda amalga oshiriladi *"Kengaytirilgan"*. Bu har qanday ishlab chiqaruvchidan BIOS-da, ammo u biroz boshqacha nomga ega bo'lishi mumkin. Ichkarida, ishlab chiqaruvchiga qarab turli xil sonlar bo'lishi mumkin.

Misol sifatida AMI BIOS-dan foydalangan holda interfeysni ko'rib chiqing:

- *"JumperFree konfiguratsiyasi"*. Bu erda foydalanuvchi o'rnatishi kerak bo'lgan sozlamalarning katta qismi. Ushbu element tizimdagi kuchlanishni sozlash, qattiq diskni haddan tashqari oshirib yuborish va xotira uchun ish chastotasini sozlash uchun darhol javobgardir. Sozlamaning tafsilotlari biroz pastroq;
- *"CPU konfiguratsiyasi"*. Nomidan ko'rinib turibdiki, bu erda protsessor bilan turli xil manipulyatsiyalar amalga oshiriladi, ammo agar siz kompyuterni yig'gandan keyin standart sozlash qilsangiz, unda ushbu paragrafda hech narsa o'zgarmasligi kerak. Odatda protsessorni tezlashtirish talab qilinsa, unga kirish mumkin;
- *"Chipset"*. Chipset va chipset va BIOSning ishlashi uchun javobgardir. Oddiy foydalanuvchi bu erga qarashga hojat yo'q;
- *"Qurilmaning bort konfiguratsiyasi"*. Bu erda konfiguratsiyalar anakardagi turli xil elementlarning birgalikda ishlashi uchun sozlangan. Qoidaga ko'ra, barcha sozlamalar allaqachon avtomatik ravishda to'g'ri amalga oshiriladi;

- *PCIPnP* - turli xil ishlov beruvchilarning tarqatilishini sozlash. Siz hozircha hech narsa qilishingiz shart emas;
- *"USB konfiguratsiyasi"*. Bu erda siz USB portlari va USB kiritish moslamalarini (klaviatura, sichqoncha va boshqalar) qo'llab-quvvatlashni sozlashingiz mumkin. Odatda, barcha parametrlar sukut bo'yicha allaqachon faol, ammo kirish va tekshirish tavsiya etiladi - agar ulardan biri faol bo'lmasa, uni ulang.

Ko'proq o'qing: BIOS-da USB-ni qanday yoqish kerak

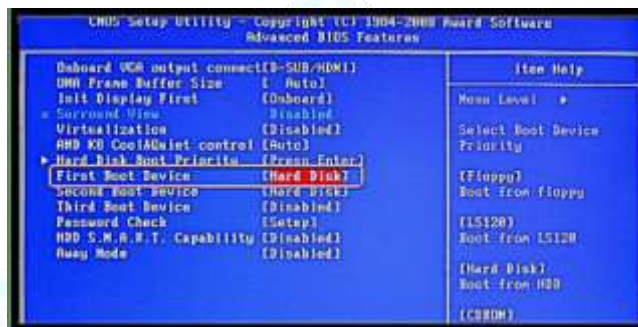
Endi biz elementni to'g'ridan-to'g'ri sozlamalarga o'tamiz *"JumperFree konfiguratsiyasi"*:

1. Dastlab, kerakli parametrlar o'rniga bitta yoki bir nechta bo'lim bo'lishi mumkin. Agar shunday bo'lsa, chaqirilganga boring *"Tizim chastotasini / kuchlanishini sozlash"*.
2. U erda bo'ladigan barcha parametrlar oldida qiymat bo'lishi kerakligini tekshiring *"Avtomatik"* yoki *"Standart"*. Faqatgina istisno bu har qanday raqamli qiymat o'rnatiladigan parametrlar, masalan, *"33.33 MGts"*. Ularda biror narsani o'zgartirishingiz shart emas
3. Agar ulardan birortasining oldida bo'lsa *"Qo'lda"* yoki boshqa har qanday narsani tanlang, keyin strelkalar yordamida ushbu elementni tanlang va boring *Kirisho'zgartirishlar* kiritish.

Mukofot va Feniks ushbu parametrlarni sozlashlari shart emas, chunki ular sukut bo'yicha to'g'ri sozlangan va umuman boshqa bo'limda joylashgan. Ammo bo'limda *"Kengaytirilgan"* Yuklab olish ustuvorliklarini sozlash uchun kengaytirilgan

sozlamalarni topasiz. Agar kompyuterda operatsion tizim o'rnatilgan qattiq disk bo'lsa, unda "*Birinchi yuklash qurilmasi*" qiymatni tanlang "*HDD-1*" (ba'zan siz tanlashingiz kerak *HDD-0*).

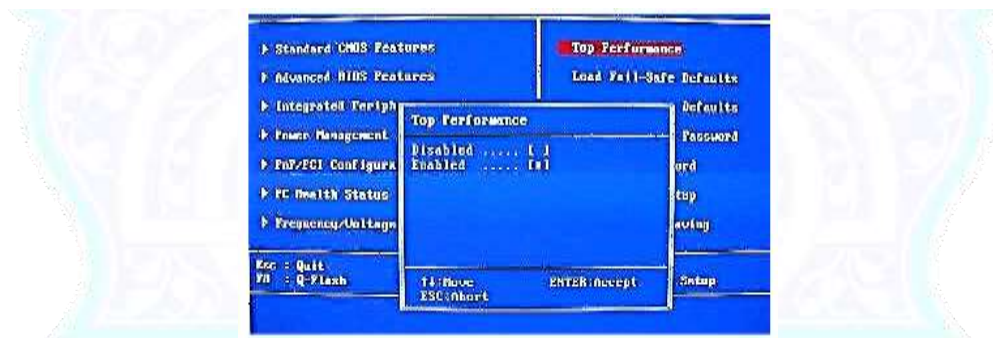

Agar operatsion tizim hali qattiq diskka o'rnatilmagan bo'lsa, uning o'rniga uning qiymatini belgilash tavsiya etiladi *USB-FDD*.

Xavfsizlik va barqarorlik sozlamalari

Ushbu xususiyat faqat Award yoki Phoenix-dan BIOS mashinalari egalariga tegishli. Siz maksimal ishlash yoki barqarorlikni yoqishingiz mumkin. Birinchi holda, tizim biroz tezroq ishlay boshlaydi, ammo ba'zi operatsion tizimlar bilan mos kelmaslik xavfi mavjud. Ikkinchi holda, hamma narsa yanada barqaror ishlaydi, lekin sekinroq (har doim ham emas).

Yuqori unumdorlik rejimini yoqish uchun "*Eng yaxshi ijro*" -ni tanlang va unga qiymat qo'ying "*Yoqish*". Shuni esda tutish kerakki, operatsion tizimning barqarorligini buzish xavfi mavjud, shuning uchun ushbu rejimda bir necha kun ishlang va agar tizimda ilgari kuzatilmagan nosozliklar paydo bo'lsa, uni sozlash orqali uni o'chiring. "*O'chirish*".

Agar siz tezlikni barqarorlikni afzal ko'rsangiz, xavfsiz sozlamalar protokolini yuklab olish tavsiya etiladi, ularning ikki turi mavjud:

- "*Yuklamay saqlash havfsizligi*". Bunday holda, BIOS eng xavfsiz protokollarni yuklaydi. Shu bilan birga, ishlash katta zarar ko'radi;
- "*Optimallashtirilgan standart sozlamalarni yuklash*". Protokollar sizning tizimingizning xususiyatlariga qarab yuklab olinmoqda, shuning uchun ishlash birinchi holatda bo'lgani kabi zarar ko'rmaydi. Yuklab olish uchun tavsiya etiladi.

Ushbu protokollardan birini yuklab olish uchun ekranning o'ng tomonida yuqorida muhokama qilingan narsalardan birini tanlang va tugmachalar yordamida yuklashni tasdiqlang. *Kirish* yoki *Y*.

Parol sozlamalari

Asosiy sozlamalarni tugatgandan so'ng, siz parol o'rnatishingiz mumkin. Bunday holda, sizdan boshqa hech kim BIOS-ga va / yoki uning parametrlarini biron bir tarzda o'zgartirish imkoniyatiga ega bo'lmaydi (yuqorida tavsiflangan sozlamalarga bog'liq).

Parol va parolni o'rnatish uchun Award va Feniks-da asosiy ekrandagi elementni tanlang "*Supervisor parolini o'rnatish*". Uzunligi 8 belgigacha bo'lgan parolni kiritadigan oyna ochiladi, xuddi shu parolni tasdiqlash uchun ro'yxatdan o'tishingiz kerak bo'lgan shunga o'xshash oyna kiritilgandan so'ng. Matn kiritishda faqat lotin harflari va arab raqamlaridan foydalaning.

Parolni olib tashlash uchun elementni yana tanlash kerak "*Supervisor parolini o'rnatish*", lekin yangi parolni kiritish oynasi paydo bo'lganda, uni bo'sh qoldiring va cherting *Kirish*.

AMI BIOS-da parol biroz boshqacha tarzda o'rnatiladi. Avval siz bo'limga borishingiz kerak "*Boot*" yuqori menyuda va u erda allaqachon topilgan *Nazoratchi paroli*. Parol Award / Phoenix bilan bir xil tarzda o'rnatiladi va olib tashlanadi.

BIOS-dagi barcha manipulyatsiyalarni tugatgandan so'ng, siz ilgari qilingan sozlamalarni saqlash paytida undan chiqishingiz kerak. Buning uchun elementni toping "*Saqlash va chiqish*". Ba'zi hollarda siz tezkor tugmachani ishlatishingiz mumkin *F10*.

BIOS-ni o'rnatish birinchi qarashda ko'rinadigan darajada qiyin emas. Bunga qo'shimcha ravishda, tasvirlangan sozlamalarning aksariyati odatdagidek kompyuterning normal ishlashi uchun zarur bo'lgandek oldindan o'rnatilgan.

